

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.024.01.2020

**Pani
Grażyna Jach
Dyrektor
Zespołu Szkół nr 2 w Kraśniku**

ul. Generała Władysława Sikorskiego 25
23-204 Kraśnik

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/20/027 Organizacja pracy nauczycieli w szkołach publicznych

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół nr 2 w Kraśniku ¹ – Technikum nr 2 w Kraśniku ² , ul. Generała Władysława Sikorskiego 25, 23-204 Kraśnik
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grażyna Jach, Dyrektor Zespołu od 8 kwietnia 2019 r. ³ W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Andrzej Bownik, Dyrektor Zespołu od 4 września 2018 r. do 7 kwietnia 2019 r. Krzysztof Staruch, Dyrektor Zespołu do 3 września 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie warunków organizacyjnych sprzyjających realizacji zadań przez nauczycieli, w tym efektywnego wykorzystania czasu pracy. 2. Zapewnienie warunków sprzyjających organizacji zajęć pozalekcyjnych w szkole uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów.
Okres objęty kontrolą	Lata szkolne 2018/2019 – 2020/2021 ⁴
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	Iwona Pacwa, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/170/2020 z 2 grudnia 2020 r. Wojciech Szukała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/171/2020 z 2 grudnia 2020 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli tom I str. 3-6)</p>

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie NIK, organizacja pracy nauczycieli Technikum zapewniała realizację przydzielonych im zadań. Dyrektor Zespołu weryfikowała czas pracy nauczycieli Technikum przeznaczony na realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami oraz posiadała wiedzę w zakresie realizacji zagadnień zawartych w programach nauczania. Zgodnie z ramowymi planami nauczania opracowano i realizowano obowiązujący w roku szkolnym 2019/2020 arkusz organizacyjny Zespołu w zakresie funkcjonowania Technikum. Odpowiednia do realizacji zadań nauczycieli Technikum była również infrastruktura i wyposażenie Zespołu, w tym sal lekcyjnych. Nie zapewniono jednak w pełni bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów szkoły, z uwzględnieniem wymogów ochrony przeciwpożarowej, co potwierdziły zarówno uwagi i zalecenia sformułowane zarówno przez jednostkę państwowej straży pożarnej w 2019 r., jak i wyniki wewnętrznych okresowych kontroli BHP, przeprowadzonych w latach

¹ Dalej: *Zespół, Szkoła*.

² Dalej: *Technikum*.

³ Dalej: *Dyrektor Zespołu*.

⁴ Do dnia zakończenia czynności kontrolnych i z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200. Dalej: *ustawa o NIK*.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

2017-2019. Działania zaradcze, zintensyfikowane dopiero w latach 2020-2021, nie zostały dotychczas zakończone.

W związku z zagrożeniem pandemią COVID-19 przystosowano pomieszczenia szkoły, wyposażono kadrę w środki higieniczne, zmodyfikowano zasady nauki przez wdrożenie trybu zdalnego nauczania.

Oferta zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów Technikum obejmowała zajęcia kółka ekonomicznego. Uczniowie nie korzystali z zajęć kompensacyjno-korekcyjnych i wyrównawczych, z powodu braku zgody ich rodziców.

Nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli dotyczyły m.in.:

- niezapewnienia odpowiednio wykwalifikowanej kadry pedagogicznej. Z siedmiu objętych próbą kontrolną nauczycieli Technikum dwóch nie posiadało kwalifikacji do nauczania przydzielonych im przedmiotów, w tym jeden nie posiadał także niezbędnego przygotowania pedagogicznego do pracy w zawodzie nauczyciela,
- przydzielenia w roku szkolnym 2020/2021 – wbrew przepisom art. 42 ust. 6a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karty Nauczyciela⁷ – godzin ponadwymiarowych Wicedyrektor Zespołu realizującej obowiązki nauczyciela bibliotekarza,
- nieustalenia przez Dyrektorów Zespołu wykazu materiałów niezbędnych do wykonywania czynności wchodzących w zakres obowiązków nauczyciela, co w konsekwencji powodowało brak możliwości nieodpłatnego i nielimitowanego korzystania przez nauczycieli z papieru do drukowania lub kserowania materiałów na potrzeby zajęć.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków organizacyjnych sprzyjających realizacji zadań przez nauczycieli

Opis stanu faktycznego

1.1. Technikum nr 2 w Kraśniku funkcjonowało w ramach struktury organizacyjnej Zespołu.

W roku szkolnym 2018/2019 w Technikum funkcjonował jeden oddział klasy 1 liczący 25 uczniów oraz jeden oddział klasy 4 (maturalnej) z 17 uczniami. Średnie wyniki uczniów Technikum z egzaminów maturalnych z przedmiotów obowiązkowych, tj. języka polskiego, matematyki i języka obcego, na poziomie podstawowym kształtowały się na poziomach odpowiednio: 38,9%, 59,5%, 51,3%. Zdawalność matur⁹ w przypadku uczniów Technikum wyniosła 75,0%.

W następnym roku szkolnym funkcjonował jeden oddział klasy 1 (z 22 uczniami) oraz jeden oddział klasy 2 (24), zaś w roku szkolnym 2020/2021 – po jednym oddziale klas 2 (23) i 3 (24); z uwagi na brak dostatecznego zainteresowania ze strony kandydatów, prowadzony nabór do klasy 1 był bezskuteczny.

(akta kontroli tom I str. 399-407)

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 2215, ze zm. Dalej: *Karta Nauczyciela*.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Rozpatrując wyniki wszystkich uczniów klas maturalnych szkół wchodzących w skład Zespołu, zdawalność wyniosła 96,3% (przy 85,0% dla wszystkich szkół z terenu powiatu kraśnickiego, 86,4% – z terenu województwa lubelskiego, 86,4% – z terenu kraju).

Rada Pedagogiczna zatwierdziła odrębne statuty: Zespołu oraz Technikum. Treść statutu Technikum, w wersji obowiązującej w roku szkolnym 2020/2021, zawierała elementy przewidziane w art. 98 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe¹⁰.

Dyrektor Zespołu wprowadziła również, w drodze zarządzeń wewnętrznych, dodatkowe zasady organizacji pracy szkoły, związane w szczególności z zagrożeniem pandemią COVID-19.

(akta kontroli tom I str. 60-99)

1.2. W związku ze stanem epidemii i zagrożeniem COVID-19 Dyrektor Zespołu modyfikowała bądź ustalała nowe zasady realizacji zadań szkoły w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania Zespołu.

Zasady te określono w zarządzeniach Dyrektora¹¹ i przekazywano nauczycielom w wiadomościach przez dziennik elektroniczny (funkcjonujący w szkole od 1 września 2014 r.) lub zamieszczano na stronie internetowej Zespołu.

(akta kontroli tom I str. 103-104, 109-111, 115-174)

Zasady ustalone w marcu 2020 r., w załączniku do zarządzenia nr 39/2019-2020, zakładały m.in., że kształcenie na odległość będzie odbywało się przemiennie z użyciem monitorów ekranowych (on-line) oraz bez ich użycia przez podejmowanie przez ucznia aktywności określonych przez nauczyciela, potwierdzających zapoznanie się ze wskazanymi materiałami i dającymi podstawę do oceny pracy ucznia w domu. Na podstawie aktywności ucznia, w dzienniku odnotowaniu podlegała jego obecność na zajęciach. Z uwagi na możliwość braku dostępu do Internetu bądź różne warunki lokalowe (np. związane z wielodzietnością rodziny), mogące wpływać na specyfikę nauki w domu, obecność była zaliczana na podstawie wykonania zadań w rozliczeniu tygodniowym.

Nauczyciele mieli organizować spotkania wirtualne ze swoją klasą na uzgodnionym portalu; mogły się one odbywać z wykorzystaniem funkcjonalności różnych platform, jak np. Microsoft Teams, Zoom, Skype, YouTube, Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej. Wychowawcy byli odpowiedzialni za wybór, we współpracy z rodzicami uczniów, sposobu komunikowania się z uczniami i ich rodzicami. Na wybranej platformie miały zostać założone profile grupowe klas i indywidualne profile uczniów. Zajęcia on-line miały objąć przede wszystkim przedmioty rozszerzone oraz obowiązkowe na egzaminie maturalnym.

Obowiązkiem nauczycieli było udzielanie uczniom konsultacji w formie telefonicznej lub elektronicznej. Zajęcia on-line miały odbywać się zgodnie z dotychczasowym planem lekcji, natomiast konsultacje z nauczycielami – w wyznaczonych przez nich terminach (przy czym uczniowie mogli również konsultować się w czasie przeznaczonym na zajęcia w tygodniowym planie lekcji). Informacja o dniach i godzinach wyznaczonych na konsultacje podlegała przekazaniu wychowawcom, uczniom i ich rodzicom. Nauczyciele mieli możliwość zgłaszania ewentualnych potrzeb modyfikacji programu nauczania w związku z nową organizacją procesu kształcenia (Dyrektor Zespołu po konsultacjach z nauczycielami nie stwierdziła potrzeby modyfikacji szkolnego zestawu programów nauczania). Załącznik

¹⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 910, ze zm.

¹¹ Zarządzenia: nr 36/2019-2020 z 23 marca 2020 r. (organizacja zdalnej realizacji podstawy programowej od 25.03.2020 r.); nr 37/2019-2020 z 24 marca 2020 r. (warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostki), nr 39/2019-2020 z 27 marca 2020 r. (zasady organizacji zadań z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość), nr 49/2019-2020 z 31 sierpnia 2020 r. (organizacja zajęć w czasie reżimu sanitarnego oraz zasady realizacji zadań przy kształceniu na odległość), nr 16/2020-2021 z 26 października 2020 r. (organizacja nauczania zdalnego oraz warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostki).

do zarządzenia nr 39/2019-2020 określał również zasady ustalania i oceny realizacji tygodniowego zakresu treści nauczania.

(akta kontroli tom I str. 129-134)

Zgodnie z zasadami ustalonymi w załączniku do zarządzenia nr 37/2019-2020, postępy uczniów w nauce miały być monitorowane przez: obserwacje ich aktywności na zajęciach on-line lub w trakcie rozmów telefonicznych, ocenę wypowiedzi uczniów na czacie tekstowym, w czasie wideokonferencji lub webinarów, a także przez ocenę zadań przesłanych do nauczyciela. Informowanie rodziców o postępach uczniów w nauce, jak również uzyskanych ocenach, odbywało się za pomocą dziennika elektronicznego i innych uzgodnionych z rodzicami form porozumiewania się na odległość, w szczególności podczas konsultacji. Załącznik do zarządzenia określał warunki i sposób przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, poprawkowych, sprawdzianów wiadomości i umiejętności oraz warunki i sposób ustalania rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania w przypadku wniesienia zastrzeżenia do trybu ustalenia tej oceny.

(akta kontroli tom I str. 120-127)

W związku z sytuacją zagrożenia COVID-19 w okresie po 1 września 2020 r., Dyrektor Zespołu modyfikowała niektóre regulacje wewnętrzne odnoszące się do organizacji realizacji zadań szkoły.

Zarządzenie nr 49/2019-2020 przewidywało m.in. założenie wirtualnych klas (pokojów) na platformach edukacyjnych połączone z ustaleniem przyczyn ewentualnego braku kontaktu z uczniami, a także zorganizowanie wirtualnej wywiadówki z możliwością konsultacji on-line. Zajęcia zdalne miały odbywać się z wykorzystaniem platformy Microsoft Teams, dziennika elektronicznego, poczty elektronicznej, portali społecznościowych i innych platform.

(akta kontroli tom I str. 159-174)

1.3. Liczba nauczycieli realizujących zajęcia dydaktyczno-wychowawcze w Technikum wynosiła:

- w roku szkolnym 2020/2021 – 26, z łączną liczbą godzin odpowiadającą 6,04 etatom nauczycielskim. Czerech z ww. nauczycieli było zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy,
- w roku szkolnym 2019/2020 – 29, z łączną liczbą godzin odpowiadającą 6,57 etatom nauczycielskim. Sześciu z ww. nauczycieli było zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy,
- w roku szkolny 2018/2019 – 27, z łączną liczbą godzin odpowiadającą 5,41 etatom nauczycielskim. Dwóch z ww. nauczycieli było zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Większości nauczycieli Technikum stanowili nauczyciele dyplomowani, których udział w ogólnej liczbie kadry pedagogicznej Technikum ww. latach szkolnych wynosił: 73,1% (19), 72,4% (21) i 81,5% (22). W całym okresie objętym kontrolą zatrudniano czterech nauczycieli mianowanych, stanowiących 15,4%, 13,8% i 14,8% składu kadry pedagogicznej. Pozostała grupa to nauczyciele kontraktowi 11,5% (3), 13,8% (4) i 3,7% (1). Nie zatrudniano nauczycieli stażystów.

(akta kontroli tom II str. 1-12)

Przewidziana w ramowym planie nauczania liczba godzin lekcyjnych w dwóch klasach Technikum była niewystarczająca do zapewnienia nauczycielom pracy w pełnym wymiarze godzin. Wszyscy nauczyciele prowadzili zajęcia w Liceum Ogólnokształcącym¹², funkcjonującym w ramach Zespołu nr 2, nieznaczej części

¹² Dalej: LO.

z nich przydzielono godziny wychowawcy internatu. Dwóch nauczycieli realizowało zajęcia lekcyjne (z geografii i muzyki) na podstawie odrębnie zawartych umów. Tygodniowa liczba wszystkich godzin nauczycieli uczących w Technikum, według arkusza organizacyjnego aktualnego na 30 września kolejnych lat szkolnych wynosiła: w roku szkolnym 2018/2019 – 507, w tym 100 godzin przewidziano do realizacji w Technikum, 388 godzin w LO i 19 godzin w internacie, na rok szkolny 2019/2020 zakładano realizację 542, w tym 122 w Technikum, 394 w LO i 26 w internacie, natomiast na rok szkolny 2020/2021 przyjęto ogólną liczbę godzin na poziomie 478, w tym w Technikum – 92, w LO – 380 i 6 w internacie.

(akta kontroli tom II str.13)

Łączna liczba godzin realizowanych przez poszczególnych nauczycieli w Technikum i w LO przekraczała pensum¹³ 77% nauczycieli Technikum w roku szkolnym 2018/2019 oraz odpowiednio 79% i 81% w kolejnych latach szkolnych objętych kontrolą. Średnia liczba godzin ponadwymiarowych tych nauczycieli (w dwóch klasach Technikum) w miesiącach marzec-czerwiec 2020 r. wynosiła 20,5, a w miesiącach wrzesień-listopad 2020 r. - 42. Zastępstwa doraźnie w okresie od marca do listopada 2020 r. w liczbie ośmiu godzin lekcyjnych wystąpiły jedynie w ostatnim miesiącu tego okresu.

Niezgodnie z obowiązującymi przepisami, godziny ponadwymiarowe zostały przydzielone realizującej obowiązki nauczyciela bibliotekarza Wicedyrektor Zespołu, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że godziny ponadwymiarowe związane są z realizacją przez nauczycieli zajęć dydaktyczno-wychowawczych zarówno w Technikum, jak i w LO. Zwiększona liczba godzin ponadwymiarowych w roku szkolnym 2020/2021 spowodowana była zwiększeniem liczby godzin informatyki oraz informatycznych przedmiotów zawodowych. Zauważyła, że z punktu widzenia finansowania zadań szkoły korzystniejszym jest przydzielenie godzin ponadwymiarowych nauczycielom już zatrudnionym niż zwiększenie zatrudnienia. Dodała, że w Szkole nie wystąpiły przypadki odejścia z pracy (na emeryturę, świadczenia kompensacyjne, urlopy dla poratowania zdrowia) z powodu pandemii COVID-19. W roku szkolnym 2020/2021 na kwarantannie/izolacji przebywało trzech nauczycieli Technikum (11%).

(akta kontroli tom II str. 13-36, tom III str. 167-180, 323-329)

Dyrektor Zespołu podała, że nie wystąpiły problemy związane z pozyskaniem wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, a stan zatrudnienia był adekwatny do potrzeb Technikum wynikających z realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych.

Powyższe nie znalazło potwierdzenia w ustaleniach kontroli NIK zgodnie, z którymi dwóch spośród siedmiu objętych próbą kontrolną nauczycieli Technikum nie posiadało kwalifikacji niezbędnych do pracy na stanowisku nauczyciela przydzielonych im przedmiotów, w tym jeden – przygotowania pedagogicznego.

(akta kontroli tom II str. 14-36, 257-276, 279-283, tom III str. 234-235, 271-308)

1.4. Dyrektor Zespołu weryfikowała czas pracy nauczycieli przeznaczony na realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami, w szczególności poprzez analizę zapisów w dziennikach lekcyjnych. Informacje o wynikach tej weryfikacji zawierały trzy spośród sześciu objętych kontrolą dzienników lekcyjnych. Zauważone nieprawidłowości omawiane były także na posiedzeniach Rady Pedagogicznej.

W ramach wynagrodzenia zasadniczego nauczycielom przydzielano prace stałe, tj. prace w zespołach przedmiotowych, zespołach wychowawczych, komisjach

¹³ Ewidencjonowany czas pracy wynoszący najczęściej 18 godzin w tygodniu.

(statutu, rekrutacji, promocji szkoły, itp.) oraz obowiązki opiekunów sal lekcyjnych. Zajęcia pozalekcyjne np. w ramach kół zainteresowań – zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektor – nauczyciele prowadzili dobrowolnie i nieodpłatnie.

(akta kontroli tom II str. 173-256, 414-551, tom III str. 1-161, 233, 238-252)

Liczba niezrealizowanych godzin lekcyjnych w miesiącach marzec-czerwiec 2020 r. wynosiła 523 i stanowiła 26,6% ogólnej liczby przewidzianych w planie godzin lekcyjnych (1 966). Najwięcej godzin nie zrealizowano w miesiącu marcu 2020 r. – 240 z 507 i czerwcu 2020 r. – 155 z 460.

Jedna z klas Technikum, w związku z zarządzeniem Dyrektora nr 15/2020-2021 z dnia 19 października 2020 r. w sprawie wprowadzenia nauczania hybrydowego w Zespole Szkół nr 2 zakończyła nauczanie stacjonarne pięć dni wcześniej niż wynikało to z rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 23 października 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19¹⁴. Druga z klas Technikum od 5 do 23 października odbywała praktyki zawodowe, które od 26 do 30 października kontynuowane były w sposób zdalny. W roku szkolnym 2020/2021 w miesiącach od września do listopada nie zrealizowano łącznie 167 z 1 393 godzin (12%).

Liczba niezrealizowanych godzin lekcyjnych w okresie od marca do czerwca 2019 r. wynosiła 354 i stanowiła 29,1% liczby godzin przewidzianych w planie nauczania (1 216), zaś w okresie od września do listopada udział godzin niezrealizowanych zmniejszył się do 22,5% (nie zrealizowano łącznie 296 z 1 318 przewidzianych w planie nauczania godzin lekcyjnych).

(akta kontroli tom II str. 13, 279-283, 323-329)

Na podstawie przeprowadzonego badania ustalono, że arkusz organizacyjny na rok szkolny 2019/2020 oraz obowiązujące w kontrolowanym okresie plany lekcji, zawierały prawidłowy tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą w klasach Technikum, poza jednym wyjątkiem – nie realizowano zajęć wychowania do życia w rodzinie, co wynikało z pisemnej rezygnacji z udziału w tych zajęciach złożonej przez rodziców wszystkich uczniów Technikum¹⁵ i było zgodne z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego¹⁶.

(akta kontroli tom III str. 216-217)

Dyrektor Zespołu posiadała wiedzę w zakresie treści programowych realizowanych przez nauczycieli w formie pracy zdalnej, co wynikało z analiz *Tygodniowych zakresów zadań* (udostępnianych w arkuszu Excel najpóźniej do środy każdego tygodnia poprzedzającego tydzień ich realizacji), zawierających informacje na temat m.in. zakresu materiału przewidzianego do realizacji, sposobu przekazania materiałów, sposobu monitorowania i sprawdzania nabytej wiedzy. Obowiązek nauczycieli, polegający na przygotowywaniu powyższych materiałów, wynikał z zapisów załącznika nr 1 do zarządzenia nr 39/2019-2020. Zgodnie z przywołanym zarządzeniem, w przypadku braku uwag dyrektora, przed rozpoczęciem zajęć nauczyciel udostępniał tygodniowy zakres zadań do wiadomości uczniów w dzienniku elektronicznym. Nauczyciel miał obowiązek informowania o braku

¹⁴ Dz. U. poz. 1870.

¹⁵ Lub rezygnacji z zajęć złożonych przez pełnoletnich uczniów Technikum.

¹⁶ Dz. U. z 2014 r. poz. 395, ze zm.

realizacji zaplanowanych zadań z wyjaśnieniem przyczyn zaistniałej sytuacji oraz przedstawieniem sposobu modyfikacji planu dydaktycznego.

Dyrektor Zespołu podała, że od 25 marca 2020 r. do czasu zakończenia zajęć w roku szkolnym 2019/2020, około 40% lekcji realizowanych było przez wysłanie materiałów do samodzielnej pracy ucznia, około 50% przez połączenia on-line na platformie MS Teams i około 10% przez inne komunikatory. W okresie objętym kontrolą spośród wszystkich zajęć realizowanych z uczniami Technikum obserwacji Dyrekcji poddana została tylko jedna godzina lekcyjna.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że jedna obserwacja lekcji w Technikum w okresie, w którym pełni funkcję dyrektora to efekt postrzegania poszczególnych szkół jako Zespołu. Obserwacje lekcji planowane są pod kątem nauczyciela i celów obserwacji, a nie tego czy obserwacja zostanie przeprowadzona w Technikum czy LO.

(akta kontroli tom II str. 14-17, 69-71, 389-393, tom III str. 233, 266-270, 323-329)

Zdaniem Wicedyrektor Zespołu, przyjęta w szkole organizacja nauki zdalnej pozwoliła nauczycielom na dotarcie do wszystkich uczniów Technikum. Ustalono, że w miesiącach od marca do czerwca 2020 r. średnia frekwencja w oddziałach Technikum była wyższa od średniej frekwencji w analogicznym okresie roku poprzedniego o 26,9% (wzrosła z 70,2% do 97,1%). Przyjmując zaś dla porównania miesiąc listopad kolejnych lat ustalono, że liczba nieobecności uczniów obecnej klasy trzeciej wzrosła o 30 godzin (z 358 godzin w 2019 r. do 388 godzin w 2020 r.), zaś obecnej klasy drugiej o 77 godzin (z 223 godzin w 2019 r. do 300 godzin w 2020 r.)¹⁷.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że wzrost liczby nieobecności uczniów na zajęciach wynikał z przejściowych problemów z dostępem do Internetu w miejscowościach, z których pochodzą uczniowie, a w klasie trzeciej był także efektem osiągnięcia przez uczniów pełnoletności i rozpoczynania przez nich kursów na prawo jazdy - niejednokrotnie w czasie trwania zajęć. Zauważyła, że żaden z uczniów nie skorzystał z możliwości uczestnictwa w zajęciach zdalnych w budynku szkoły. Dodała, że od kilku lat obserwowany jest spadek poziomu frekwencji w całym Zespole Szkół. Problem niskiej frekwencji omawiany jest podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej oraz spotkań z rodzicami. Działania zapobiegawcze Zespołu polegają m.in. na: stałym monitorowaniu obecności uczniów przez wychowawców klas i rozmowach wychowawców i pedagoga z uczniami i ich rodzicami.

(akta kontroli tom II str. 176, 221, 279-283, tom III str. 7, 92, 231-232, 323-329)

W protokole z posiedzenia Rady Pedagogicznej nr 13-2019/2020 z 2 lipca 2020 r. przedstawione zostały m.in. następujące wnioski z nadzoru przeprowadzonego w ramach zdalnego nauczania:

- nadmierna ilość materiału do samodzielnego opracowania,
- utrudniony kontakt z nauczycielem,
- niedostateczne tłumaczenie materiału,
- brak zapowiedzi sprawdzianów z tygodniowym wyprzedzeniem,
- trudność z poprawianiem ocen,
- nieprzestrzeganie planu lekcji.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że mając na uwadze ww. problemy podjęła następujące kroki zaradcze:

- rozmowy indywidualne z nauczycielami we wrześniu 2020 r. oraz w trakcie trwania nauczania zdalnego od 26 października 2020 r.,

¹⁷ Średnia frekwencja uczniów na zajęciach lekcyjnych zmniejszyła się z 90,1% w listopadzie 2019 r. do 88,5% w listopadzie 2020 r.

- wydanie w dniu 31 sierpnia 2020 r. zarządzenia nr 49/2019-2020 Dyrektora Zespołu Szkół nr 2 w sprawie wprowadzenia Regulaminu określającego zasady organizacji zajęć w czasie reżimu sanitarnego oraz zasad przygotowania szkoły do pracy z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19¹⁸,
- wydanie w dniu 26 października 2020 r. zarządzenia nr 16/2020-2021 Dyrektora Zespołu Szkół nr 2 w sprawie organizacji nauczania zdalnego oraz warunków i sposobu oceniania w Zespole Szkół nr 2 od dnia 26 października do 8 listopada 2020 r.¹⁹,
- analiza zapisów w dzienniku elektronicznym i tygodniowego zakresu realizacji materiału w arkuszu Excel,
- stały kontakt z wychowawcami klas (monitorowanie frekwencji i częstotliwości oceniania),
- udostępnianie (wypożyczanie) uczniom komputerów, laptopów i tabletów do pracy zdalnej,
- obserwacje lekcji on-line.

(akta kontroli tom II str. 14-31, tom III str. 311-315)

Zgodnie z zapisami załącznika nr 1 do zarządzenia nr 39/2019-2020 lekcja trwała 45 minut – mogła składać się z krótkiego spotkania on-line i konsultacji z nauczycielem. W myśl zapisów załącznika nr 1 do zarządzenia nr 16/2020-2021 zajęcia odbywały się zgodnie z obowiązującym tygodniowym planem lekcji, lekcje on-line mogły trwać od 30 do 60 minut (jeśli w trybie stacjonarnym były to lekcje w bloku dwugodzinnym).

(akta kontroli tom II str. 28-31, tom III str. 266-270)

Ustalono, że w roku szkolnym 2019/2020 w oddziale 2aT tylko jeden z czterech przyjętych do próby nauczycieli zrealizował wszystkie godziny lekcyjne, przewidziane organizacją roku szkolnego. W przypadku pozostałych nauczycieli liczba niezrealizowanych godzin lekcyjnych z poszczególnych przedmiotów mieściła się w przedziale od 2 do 21. Samo zawieszenie zajęć lekcyjnych w okresie od 12 do 25 marca 2020 r. spowodowało w przypadku jednego z przedmiotów brak realizacji 12 godzin lekcyjnych.

Dyrektor Zespołu oświadczyła, że według sprawozdań zawierających samoocenę nauczycieli, sprawozdań z realizacji planu pracy komisji przedmiotowych, analizy zapisów w dziennikach lekcyjnych i planach wynikowych w roku szkolnym 2019/2020 w klasach Technikum podstawa programowa z przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących (z wyjątkiem języka polskiego w jednej z ww. klas) została zrealizowana. Podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej nr 13-2019/2020 jako przyczyny braku realizacji podstawy programowej wskazano: wolniejsze tempo pracy przy zdalnym nauczaniu dostosowane do możliwości uczniów, dwutygodniową przerwę w realizacji podstawy programowej, absencję nauczycieli oraz dni wolne.

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektor Zespołu, w okresie zawieszenia zajęć lekcyjnych nauczyciele mieli zlecone powtarzanie materiału.

Ustalono, że objęci próbą kontrolną NIK nauczyciele, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin, mieli zaplanowane zajęcia dydaktyczno-wychowawcze we wszystkie dni robocze tygodnia.

(akta kontroli tom II str. 72-73, tom III str. 311-315)

¹⁸ Dalej: zarządzenie nr 49/2019-2020.

¹⁹ Dalej: zarządzenie nr 16/2020-2021.

1.5. Według załącznika nr 1 do zarządzenia nr 39/2019-2020 pkt V. *Zasady zaliczania do wymiaru godzin prowadzonych bezpośrednio z uczniami poszczególnych zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość*, do ww. wymiaru zaliczano prowadzenie zajęć on-line, rozmowy telefoniczne z uczniami, rozmowy na czacie tekstowym, na forum dyskusyjnym, prowadzenie wideokonferencji/webinariów i innych form komunikowania się on-line, prowadzenie korespondencji mailowej lub za pośrednictwem innych dostępnych form komunikowania się na odległość, prowadzenie konsultacji w czasie zajęć wyznaczonych w tygodniowym planie godzin, sprawdzanie prac pisemnych przesłanych przez uczniów potwierdzających zapoznanie się ze wskazanym materiałem, w tym udzielanie informacji zwrotnych (komentarzy) do pisemnych wypowiedzi uczniów na czacie tekstowym, forum dyskusyjnym w rzeczywistym czasie prowadzenia konsultacji w wyznaczonych godzinach pracy.

W myśl zarządzenia, nauczyciele realizujący zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość otrzymywali wynagrodzenie za pracę w składnikach i wysokości wynikających z ich uprawnień. Prawo do wynagrodzenia zasadniczego w wysokości wynikającej z ich osobistego zaszczerowania oraz dodatku funkcyjnego zachowywali także w związku z gotowością do pracy w przypadku jej nieświadczenia z przyczyn leżących po stronie pracodawcy.

(akta kontroli tom III str. 266-270)

Dyrektor Zespołu nie nadzorowała realizacji 40-godzinnego czasu pracy nauczycieli, o którym mowa w art. 42 ust. 1 Karty Nauczyciela. Wicedyrektor Zespołu podała, że w poprzednich i obecnym roku szkolnym, w celu monitorowania faktycznego obciążenia pracą nauczycieli oraz dokumentowania przebiegu procesu nauczania były/są prowadzone dzienniki zajęć innych, ale tylko te dotyczące uczniów LO.

W okresie objętym kontrolą dla uczniów Technikum prowadzono tylko jedno zajęcia dodatkowe – w ramach koła ekonomicznego, które były dokumentowane w dzienniku. Ustalono, że zapisy dotyczące powyższych zajęć dotyczyły: liczby uczestników, zrealizowanych tematów zajęć oraz informacji na temat uczestnictwa uczniów w olimpiadach i konkursach.

(akta kontroli tom II str. 14-17, 92-95, 279-283, 398, tom III str. 311-315)

W latach szkolnych 2018/2019-2020/2021 zorganizowano szkolenia Rady Pedagogicznej w zakresie: możliwości pakietu oprogramowania MS Office w nauczaniu zdalnym, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, doskonalenia umiejętności projektowania i realizowania innowacji pedagogicznych, nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w liceum i technikum oraz spotkanie informacyjne dotyczące ekonomii społecznej²⁰, w których uczestniczyło od 86% do 99% nauczycieli Technikum. W okresie objętym kontrolą dwóch nauczycieli ukończyło studia podyplomowe²¹, jeden uczestniczył w szkoleniu (oswoić lęk w pandemii). Wszyscy nauczyciele uczestniczyli, w co najmniej jednej z ww. form doskonalenia.

(akta kontroli tom II str. 82-87)

Według uchwał Zarządu Powiatu w Kraśniku w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli²² wysokość środków finansowych zaplanowanych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli Zespołu

²⁰ Organizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.

²¹ W zakresie: Programowania i informatyki w szkole, Organizacji i zarządzania oświatą.

²² Uchwała nr 130-655/2018 Zarządu Powiatu w Kraśniku z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2018 r., uchwała nr 23-64/2019 Zarządu Powiatu w Kraśniku z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2019 r., uchwała nr 86-268/2020 Zarządu Powiatu w Kraśniku z dnia 6 lutego 2020 r. w sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2020 r.

wynosiła: 29,7 tys. zł w 2018 r., 26,6 tys. zł w 2019 r. i 33,1 tys. zł w 2020 r. Zgodnie z rozliczeniem przyznanych środków finansowych oraz sprawozdaniami z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej i jednostki samorządu terytorialnego Rb-28S²³ na dokształcenie nauczycieli wydatkowano: 15,2 tys. zł (51,2%) w 2018 r., 7,6 tys. zł (28,6%) w 2019 r. i 11,2 tys. zł (33,8%) w 2020 r.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że podczas posiedzeń Rad Pedagogicznych rozpoczynających rok szkolny zachęcała nauczycieli do podejmowania studiów podyplomowych i uczestnictwa w różnego rodzaju szkoleniach indywidualnych oraz informowała o posiadanych na ten cel środkach finansowych. Wyjaśniła też, że w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki odmowy udziału nauczyciela w szkoleniu.

Zgodnie z przywołanymi uchwałami, dofinansowanie w 2018 r. i 2019 r. miało być rozdysponowane według indywidualnych potrzeb szkoły, z uwzględnieniem programu rozwoju szkoły oraz potrzeb kadrowych. W uchwale nr XVI-169/2020 Rady Powiaty w Kraśniku z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2020 r., maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie pobieranych przez placówki doskonalenia nauczycieli, szkoły wyższe oraz inne podmioty, których zadania statutowe obejmują doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz form i specjalności kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane, zawężono specjalności, na które może być przyznane dofinansowanie m.in. do: fizjoterapii, historii, fizyki, języka hiszpańskiego, doradztwa zawodowego, wczesnego wspomaganie rozwoju, kursu przygotowującego do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy dla nauczycieli EDB.

Zgodnie z przedłożonymi do kontroli planami doskonalenia zawodowego nauczycieli do organu prowadzącego wnioskowano o przyznanie środków finansowych w kwocie: 25,8 tys. zł w 2018 r., 35 tys. zł w 2019 r. i 41,4 tys. zł w 2020 r.

(akta kontroli tom II str. 14-17, 74-81, 279-283, 399-409, tom III str. 263-264, 309)

1.6. Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że w szkole nie monitorowano faktycznego obciążenia pracą nauczycieli. Równomierne rozkłady godzin z poszczególnych przedmiotów uwzględniały arkusze organizacyjne na lata szkolne, zaś kalendarz imprez i uroczystości szkolnych (zatwierdzany przez Radę Pedagogiczną na początku każdego roku szkolnego) był opracowywany przez nauczycieli komisji języka polskiego, uwzględniających predyspozycje i specyfikę danego przedmiotu. Nauczyciele najczęściej sami zgłaszali chęć organizacji imprez i uroczystości, a zajęcia dodatkowe prowadzili dobrowolnie. Dyrektor Zespołu nie zlecała nauczycielom pozostawania w pracy poza godzinami pracy i poza czynnościami wynikającymi z roku szkolnego. Podała, że w szkole nie ma udokumentowanych form podziału zadań, a zgodnie z Kartą Nauczyciela (art. 42 ust. 7a) tylko zajęcia prowadzone bezpośrednio z uczniem lub na jego rzecz są rejestrowane i rozliczane w okresach tygodniowych odpowiednio w dziennikach lekcyjnych lub dziennikach zajęć. Przepisy Karty Nauczyciela nie zobowiązują do ewidencjonowania zadań i czynności wykonywanych w ramach pozostałych obowiązków służbowych. Brak jest dostępnych narzędzi służących monitorowaniu faktycznego obciążenia pracą nauczycieli. Podała, że w okresie objętym kontrolą nie sporządzano pisemnego uzasadnienia przyznanych nauczycielom Technikum dodatków motywacyjnych.

(akta kontroli tom II str. 32-36)

²³ Dalej: *sprawozdanie RB-28S*.

1.7. W trakcie oględzin przeprowadzonych w ramach kontroli NIK w dniach 29 grudnia 2020 r. i 7 stycznia 2021 r. stwierdzono m.in., że ogrodzona część działki, na której mieścił się Zespół, obejmowała teren: boisk i bieżni, a także parkingu z tyłu budynku i drogi pożarowej. Ogrodzenie nie zawierało furtek, ulokowana była w nim jedna brama wjazdowa na parking.

Zapewniona została równa nawierzchnia dróg, przejść, chodników i boisk, teren działki nie posiadał natomiast oświetlenia (oświetlenie posiadają wyłącznie pomieszczenia w budynku).

Rozwiązania służące poprawieniu dostępności budynku dla osób niepełnosprawnych objęły: zapewnienie bezstopniowego wejścia do budynku (od strony zachodnio-południowej, przy szatniach), bezstopniowe ciągi komunikacyjne na parterze, wykonanie pochylni przy północnym wyjściu na ogrodzony teren Zespołu z boiskiem i bieżnią, odpowiednie dostosowanie jednej z toalet (mieszczącej się na parterze, przy sali sportowej). Osoby niepełnosprawne nie mają dostępu do innych kondygnacji, tj. piwnicy z szatniami, czy sal na piętrach budynku. Budynek nie jest wyposażony w dźwig osobowy lub inne urządzenie, umożliwiające osobom niepełnosprawnym dostęp do pomieszczeń położonych na piętrach.

Dyrektor Zespołu oświadczyła, że wśród nauczycieli brak jest osób z orzeczeniami o niepełnosprawności.

Pracownie przedmiotowe były wyposażone w pomoce dydaktyczne i przedmioty umożliwiające realizację podstawy programowej, tj. m.in. projektory multimedialne, komputery z dostępem do Internetu, głośniki, odtwarzacze CD, pomoce dydaktyczne potrzebne do zajęć.

Zajęcia z wychowania fizycznego realizowane były w sali gimnastycznej na parterze i sali do fitness na I piętrze. Na zewnątrz budynku zapewniono możliwość korzystania z miejsc rekreacyjno-sportowych, takich jak boisko wielofunkcyjne wykonane w 2017 r. oraz bieżnie sportowe²⁴.

Zajęcia wymagające wykorzystania komputerów odbywały się w trzech pracowniach komputerowych. Liczba stanowisk komputerowych posiadających dostęp do Internetu umożliwia pracę każdemu uczniowi Technikum na odrębnym komputerze²⁵.

W salach komputerowych (nr 29, 31, 32) i w pracowniach: fizycznej (sala nr 54) oraz chemicznej (sala nr 56) wywieszono instrukcje bezpiecznej pracy ze sprzętem i wyposażeniem pracowni. Przy boisku i bieżni, przed wejściem do sali gimnastycznej oraz w sali fitness zawieszono były regulaminy korzystania z tych obiektów.

(akta kontroli tom I str. 427-453)

Analiza rozkładów zajęć (tygodniowych planów lekcji) oddziałów Technikum w roku szkolnym 2020/2021 wykazała, że większość zajęć odbywała się w pracowniach przedmiotowych. Część zajęć z języków obcych (w przypadku oddziału 2ATP – 2 z 6, tj. 33%; w przypadku oddziału 3AT – 2 z 5, tj. 40%) odbywała się przy tym w innych salach o nr P01 lub P02. Oględziny wykazały, że w pomieszczeniach tych nie zapewniono odpowiedniego wyposażenia, przewidzianego – dla zajęć z języka obcego – w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r.

²⁴ Dodatkowe boisko do gry w siatkówkę było zaniedbane. Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że jest ono od wielu lat nieużytkowane. Zespół podejmuje działania ukierunkowane na pozyskanie środków pozwalających na przywrócenie funkcjonalności tego terenu.

²⁵ W salach zapewniono odpowiednią liczbę stanowisk komputerowych: w sali nr 29 – 18, nr 31 – 16, nr 32 – 15 (dane bez stanowisk dla nauczycieli), podczas gdy liczebność grup uczniów Technikum korzystających z poszczególnych zajęć nie przekraczała 15.

w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia²⁶, tj. brak było słowników, pomocy wizualnych, odtwarzacza płyt CD/plików dźwiękowych.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że ze względu na „podwójny rocznik” uczniów w roku szkolnym 2019/2020 i zbyt małą liczbę sal lekcyjnych, dwa pomieszczenia w piwnicy (nr P01 i P02) przekształcono tymczasowo do potrzeb prowadzenia w nich zajęć, z czego jednak wynikało ich uboższe wyposażenie. Każdy nauczyciel języka obcego miał do dyspozycji przypisany przenośny odtwarzacz CD. Jeżeli na lekcji było konieczne korzystanie ze słowników języków obcych, nauczyciele przynosili je ze sobą z biblioteki szkolnej lub klasopracowni językowych.

(akta kontroli tom I str. 413-418, 423, 425, 442, 452-453)

Zbiory biblioteki szkolnej nie obejmowały: 1) podstaw programowych obowiązujących dla danego typu szkoły i etapu edukacyjnego; 2) programów nauczania objętych szkolnym zestawem programów nauczania; 3) podręczników niezbędnych do realizacji szkolnego zestawu programów nauczania; 4) czasopism metodycznych związanych z nauczaniem przedmiotami i prowadzonymi zajęciami – tj. zasobów przewidzianych w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie podstawowych warunków niezbędnych do realizacji przez szkoły i nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz programów nauczania²⁷. Niniejsze zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 438-439)

1.8. Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że na początku roku szkolnego nauczyciele zgłaszali potrzebę zakupu brakujących pomocy dydaktycznych, które były nabywane w miarę posiadanych środków finansowych. W związku z pandemią COVID-19 sytuacja nie uległa zmianie.

Braki dotyczyły wyposażenia klas w projektory, co zgłoszono organowi prowadzącemu we wrześniu 2020 r. Organ prowadzący nie przekazał dotąd środków finansowych, z uwagi na rozpoczęcie realizacji projektu (z terminem od IX 2020 r. do IX 2023 r.) finansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 *Rozwój szkolnictwa zawodowego w Powiecie Kraśnickim*, w którym zagwarantowano środki finansowe 267 tys. zł na zakup pomocy dydaktycznych do pracowni zawodowych.

Budżet ww. projektu zakłada zakup m.in. sprzętu komputerowego, systemów operacyjnych, oprogramowania biurowego, drukarki 3D, aparatów fotograficznych, oprogramowania do obróbki wideo, projektora, urządzenia wielofunkcyjnego.

(akta kontroli tom I str. 17, 20, 25-26)

a) Personel pedagogiczny miał możliwość przechowywania materiałów niezbędnych do realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego i opiekuńczego w szkole przy użyciu zamykanych na klucz szafek w pokoju nauczycielskim.

(akta kontroli tom I str. 429, 436)

b) Nauczyciele mieli dostęp do rzutników, drukarek, skanerów i kserokopiarek stacjonarnych, dostępnych w pokoju nauczycielskim i w pracowniach informatycznych. W szkole nie opracowano systemu zgłaszania potrzeb w zakresie dostępności do rzutników multimedialnych, gdyż niemal wszystkie sale były w nie wyposażone (wyjątek stanowiły sale w piwnicy, do prowadzenia lekcji w 2019 r.,

²⁶ Dz. U. poz. 467, ze zm.

²⁷ Dz. U. z 2011 r. nr 6, poz. 23. Dalej: *rozporządzenie MEN z 17 grudnia 2010 r.*

a także sala nr 55, przeznaczona do nauki języków obcych²⁸). Dostęp do kserokopiarki w pokoju nauczycielskim był kodowany. Każdy nauczyciel posiadał kod dostępu i określony limit wykonania kopii. W przypadku przekroczenia limitu nauczyciel zgłaszał ten fakt Wicedyrektorowi Zespołu i ponownie otrzymywał dostęp do urządzenia. Papier na potrzeby lekcji i sprawdzianów nauczyciel zapewniał sobie we własnym zakresie, natomiast w gestii szkoły były tonery, tusze oraz obsługa techniczna sprzętu. W okresie pandemii COVID-19 sytuacja nie uległa zmianom.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że w szkole nie funkcjonował sformalizowany system zgłaszania potrzeb w zakresie pozyskiwania i wykorzystywania multimedialnych pomocy dydaktycznych. Na stronach internetowych wydawnictw, z których korzystają nauczyciele, dostępne są multibooki i multiteki zawierające wiele filmów, animacji i prezentacji do bezpośredniego wykorzystania na lekcjach. Podręczniki i ćwiczenia, z których korzystają nauczyciele, najczęściej mają dołączone płyty z dodatkowymi materiałami dydaktycznymi i filmami.

(akta kontroli tom I str. 17, 20-21, 27-43, 398-399, 429, 438-453)

c) W czasie zajęć stacjonarnych nauczyciele mieli dostęp do komputerów w salach lekcyjnych (dotyczyło to każdej z sal poddanych oględzinom NIK), w pokoju nauczycielskim, bibliotece szkolnej i w pracowniach informatycznych. W okresie nauki zdalnej nauczyciele mogli korzystać z komputerów w szkole od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 15.

Szkoła została podłączona do Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE) od 1 czerwca 2020 r., z szybkością łącza wynoszącą 150 Mb/s. Internet w szkole zapewniaли trzej dostawcy: OSE, Netia i UPC, co – w przypadku problemów z jakością łącza – pozwalało na przełączanie pomiędzy dostawcami i zapewnienie płynnej pracy.

(akta kontroli tom I str. 17-18, 21-22, 438-453)

Oględziny wykazały, że na komputerach zainstalowano oprogramowanie przydatne do nauczania: pakiety programów biurowych, platformy do zdalnej pracy zespołowej (MS Teams), a na komputerach w salach informatycznych, przeznaczonych do nauki uczniów, również inne oprogramowanie wspomagające naukę przedmiotów zawodowych, m.in: Dev-C++, Oracle Virtual Box, GIMP, Cisco Packet Tracer, Team Viewer, pakiet Insert GT (do nauki rachunkowości).

(akta kontroli tom I str. 438-442)

d) Nauczyciele mieli możliwość skanowania i drukowania materiałów niezbędnych do realizacji ich zadań w pracy. W trakcie oględzin stwierdzono, że w pokoju dostępnym z pokoju nauczycielskiego znajdował się komputer z dostępem do Internetu dzięki sieci WI-FI, połączony z urządzeniem wielofunkcyjnym (skaner, ksero, drukarka). Urządzenie wielofunkcyjne (skaner, drukarka, ksero) znajdowało się również w jednej z sal komputerowych (nr 29), natomiast drukarki – w bibliotece szkolnej i innej sali komputerowej (nr 32). Dodatkowa kserokopiarka, umożliwiająca użytkownikom wykonywanie odpłatnych kopii, stała w wewnętrznym łączniku na parterze.

Kolejni Dyrektorzy Zespołu nie ustalili szczegółowego wykazu, określającego materiały niezbędne do wykonywania czynności wchodzących w zakres obowiązków nauczyciela, stosownie do specyfiki danej szkoły, tj. wykazu, o którym mowa w § 3 rozporządzenia MEN z 17 grudnia 2010 r.

(akta kontroli tom I str. 429, 438, 441)

e) Zespół nie dokonywał zakupu podręczników dla nauczycieli i nie były one objęte zasobem bibliotecznym. Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że podręczniki wykorzystywane

²⁸ Wyposażono ją przy tym m.in. w skierowany na salę telewizor, podłączony do komputera ze stacją CD i dostępem do Internetu.

do realizacji podstawy programowej nauczyciele otrzymywali bezpłatnie od wydawnictw, w związku z czym nie było potrzeby ich dodatkowego zakupu.

(akta kontroli tom I str. 423-425)

f) W trakcie oględzin stwierdzono, że w pokoju nauczycielskim wyodrębniona została część pomieszczenia – z szafami, blatem ze stołkami, czajnikiem – przeznaczona na przygotowanie lub spożycie posiłku, jednak nie było dostępu do bieżącej wody z kranu (w pomieszczeniu znajdował się baniak z wodą), zlewozmywaka, lodówki, czy mikrofalówki. Nauczycielom zapewniono możliwość korzystania ze stołówki szkolnej, w trakcie kontroli NIK była ona jednak nieczynna.

Sanitariaty, odrębne dla mężczyzn i kobiet, umiejscowione były na każdej kondygnacji, przy czym do wyłącznego użytku przez personel zostały przeznaczone: pomieszczenia na parterze (sanitariaty z umywalkami), a także jeden ustęp na I piętrze, w pobliżu pokoju nauczycielskiego. Przy szatniach przy sali sportowej były natryski. Wszystkie pomieszczenia były czyste a urządzenia sanitarne sprawne, zapewniono dostęp ciepłej i zimnej wody oraz środki higieniczne.

Przy biurkach wykorzystywanych przez nauczycieli znajdowały się drewniane składane krzesła. Wicedyrektor Zespołu oświadczyła, że z sal usunięto krzesła z miękkimi oparciami i siedziskami²⁹, z których korzystali wcześniej nauczyciele, gdyż było to podyktowane ogólnymi zaleceniami związanymi z pandemią COVID-19 (zapewnieniem możliwości odpowiedniej dezynfekcji siedzisk).

W związku z wystąpieniem stanu epidemii COVID-19 pracownicy zostali wyposażeni w odpowiednie materiały. Zespół dysponował zapasem maseczek ochronnych i rękawiczek, które – według oświadczenia Wicedyrektor Zespołu – były wydawane pracownikom zgodnie z zapotrzebowaniem. Przy wejściu do szkoły umieszczono numery telefonów do właściwej miejscowo powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej, oddziału zakaźnego szpitala i służb medycznych, informację o obowiązku dezynfekowania rąk, środek dezynfekujący oraz instrukcję jego użycia. Płyn do dezynfekcji zamieszczono również w dozownikach w ciągach komunikacyjnych na parterze i na piętrach oraz we wszystkich pomieszczeniach sanitarnych. W miejscach tych wywieszono również instrukcje prawidłowego użycia środka³⁰. We wszystkich pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniono mydło w płynie oraz wywieszono plakaty z zasadami prawidłowego mycia rąk.

(akta kontroli tom I str. 429, 438)

1.9. W okresie nauki zdalnej nauczycielom nie przydzielono telefonów służbowych. Zespół otrzymał w kwietniu 2020 r. sprzęt komputerowy (22 szt. tabletów) o łącznej wartości 30,2 tys. zł, sfinansowany z budżetu Województwa Lubelskiego. Początkowo sprzęt był użyczony Zespołowi na podstawie porozumienia zawartego 16 kwietnia 2020 r. z Powiatem Kraśnickim, a następnie – po nieodpłatnym nabyciu własności sprzętu przez organ prowadzący – został przekazany przez Powiat na własność Zespołu porozumieniem z 16 grudnia 2020 r. W kwietniu 2020 r. Zespół otrzymał również nieodpłatnie 8 laptopów od Starostwa Powiatowego w Kraśniku. W październiku 2020 r. szkoła przystąpiła do programu „Aktywna tablica”, w ramach którego zakupiono 5 laptopów. Zostały one wypożyczone uczniom, którzy zgłosili szkole brak komputera. Dwóch spośród 27 nauczycieli Technikum³¹ skorzystało ze sprzętu wypożyczonego ze szkoły (jednego tabletu i jednego laptopa). Pozostali nauczyciele pracowali na komputerach prywatnych oraz korzystali z prywatnych drukarek i skanerów. Wszyscy nauczyciele mieli dostęp do dzienników

²⁹ W trakcie oględzin znajdowały się one w auli.

³⁰ W trakcie kontroli NIK uzupełniono brakujące instrukcje dezynfekcji rąk w toaletach na parterze dla nauczycieli oraz w toaletach na I piętrze.

³¹ Wg stanu na 30 września 2020 r.

elektronicznych z poziomu przeglądarki internetowej, a także dostęp do pakietu Office 365 i MS Teams. Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że nauczyciele oraz uczniowie nie zgłaszali problemów z dostępem do ww. pakietów.

(akta kontroli tom I str. 18, 22-23, 44-59)

Dyrektor Zespołu zwróciła uwagę, że wszyscy nauczyciele mają możliwość prowadzenia nauczania zdalnego w szkole, jednak ze względu na sytuację epidemiologiczną wolą pracować w domach, korzystając z własnego sprzętu komputerowego. Część nauczycieli dokonała zakupu usług internetowych, korzystając z otrzymanego w grudniu 2020 r. wsparcia MEN w kwocie 500 zł.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że w sporadycznie występujących sytuacjach, w których nauczyciel w ramach nauki zdalnej nie mógł uzyskać połączenia z uczniem ze względu na problemy z dostępem do Internetu po stronie ucznia, problem był zgłaszany wychowawcy. Wychowawca lub nauczyciel kontaktowali się telefonicznie z rodzicami ucznia lub samym uczniem. Uczeń otrzymywał dodatkowy czas na uzupełnienie ewentualnie powstałych zaległości.

Zespół nie wprowadził rozwiązań ukierunkowanych na poprawę komunikacji nauczycieli wykonujących pracę zdalnie lub delegowanych do wykonywania zadań poza szkołą³² przez wyposażenie ich w telefony służbowe lub partycypację pracodawcy w kosztach abonamentu telefonicznego, czy refundację kosztów dojazdu nauczyciela do domu ucznia w przypadku nauczania indywidualnego. Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że nauczyciele nie zgłaszali w tym zakresie potrzeb. Głównym komunikatorem nauczycieli z uczniami i rodzicami był dziennik elektroniczny, dostępny z każdego urządzenia mobilnego z dostępem do Internetu.

(akta kontroli tom I str. 18, 19, 21-23)

1.10. Zdaniem Dyrektora Zespołu, nauka zdalna – jaką prowadzono w Technikum w okresie od 25 marca 2020 r. do zakończenia roku szkolnego oraz od 26 października 2020 r. – nie wpłynęła na realizację zadań przez nauczycieli.

(akta kontroli tom I str. 18, 22)

1.11. Kolejni Dyrektorzy Zespołu zapewнили przeprowadzenie, co najmniej raz w roku, kontroli bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, stosownie do § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach³³. Kopie protokołów z kontroli nie były przekazywane organowi prowadzącemu, wbrew § 3 ust. 2 tego rozporządzenia.

(akta kontroli tom I str. 289-321, 381, 384)

W dniach 27 sierpnia 2018 r., 23 sierpnia 2019 r. i 21 stycznia 2020 r. trzyosobowe komisje³⁴ dokonały oceny stanu technicznego obiektów należących do Zespołu pod kątem przestrzegania obowiązku zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów. Niektóre stwierdzone nieprawidłowości, w tym nazwane „uchybieniami lub usterkami”, miały charakter powtarzających się i dotyczyły w szczególności:

- braku pomiarów natężenia oświetlenia oraz pomiarów rezystancji izolacji i pomiarów instalacji odgromowej – co najmniej raz na 5 lat (nieprawidłowości stwierdzone w 2019 r. i styczniu 2020 r.),

³² Np. przez: wycieczki szkolne, wyjazdy na konkursy czy szkolenia poza szkołą, konieczność kontaktu nauczyciela z rodzicami po godzinach zajęć dydaktycznych, nauczanie indywidualne realizowane w domu ucznia, zdalne nauczanie.

³³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1604. Dalej: *rozporządzenie MENIS z 31 grudnia 2002 r.*

³⁴ W skład których wchodził: starszy inspektor ds. BHP, inspektor BHP oraz trzeci pracownik (w poszczególnych latach: konserwator lub sekretarz szkoły).

- nieprawidłowego natężenia światła m.in. w: sali nr 3, sali nr 37, piwnicy, internacie (nieprawidłowości stwierdzone w latach 2018-2020),
- zdewastowanej instalacji elektrycznej oraz braku gniazd z bolcami ochronnymi w piwnicy (2018-2020),
- obecności gniazd bez bolców ochronnych PE: w auli (2018-2019), szatniach (2018-2020), pomieszczeniach internatu (2018-2020), salach nr 59 (2018-2019) oraz nr 33 (2019-2020).

W ww. protokołach zauważono, że nie wykonano zaleceń i uwag wynikających z protokołu oceny stanu technicznego i wyników pomiarów okresowych instalacji i urządzeń elektrycznych oraz piorunochronnych z VI 2015 r., mających na celu zniwelowanie zagrożenia porażenia prądem elektrycznym i powstania pożaru w przypadku zwarcia elektrycznego. W VII 2020 r. przeprowadzono w związku z tym ocenę techniczną wyłączników przeciwporażeniowych, stanu ochrony ppoż., izolacji obwodów elektrycznych i ochrony piorunochronnej, a także natężenia oświetlenia.

W dniu 31 sierpnia 2020 r. trzyosobowa komisja (inspektor ds. BHP i ppoż., konserwator i referent) dokonała kolejnej oceny stanu technicznego obiektów należących do Zespołu, przy czym zakres stwierdzonych nieprawidłowości nie był tak szeroki jak w ww. protokołach. Komisja stwierdziła m.in. luźno leżące przewody elektryczne w ciągach komunikacyjnych.

(akta kontroli tom I str. 289-321)

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że podejmowane przez szkołę działania, mające na celu uwzględnienie powtarzających się uwag zgłaszanych przez komisje przeprowadzające przeglądy w latach 2018-2020 (do stycznia) polegały na: wymianie przepalonych świetlówek i oprzyrządowania na nowe, kompleksowym remoncie sal przeznaczonych na pracownie komputerowe, zaleceniach dla sprzątaczek odnośnie do okresowego czyszczenia opraw oświetleniowych, ustnym monitowaniu organu prowadzącego w sprawie stanu instalacji elektrycznej w „nowej” części budynku i staraniach o jej kompleksowy remont. W związku z uchwałą nr XIX-198/2020 Rady Powiatu Kraśnickiego z dnia 29 kwietnia 2020 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej dla jednostek organizacyjnych Powiatu Kraśnickiego zaliczanych do sektora finansów publicznych, od czerwca 2020 r. obowiązki inspektora BHP i ochrony ppoż. w Zespole pełni pracownik Starostwa Powiatowego w Kraśniku³⁵ (był on również przewodniczącym komisji dokonującej kontroli w dniu 31 sierpnia 2020 r., ustalał jej zakres i przedmiot).

(akta kontroli tom I str. 382-385, 387-397)

1.12. Niektóre kontrole przeprowadzone w Zespole w latach szkolnych 2018/2019-2020/2021 dotyczyły infrastruktury i bezpieczeństwa osób przebywających w obiektach Zespołu:

- w V-VI 2019 r. kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących BHP oraz ochrony ppoż. przeprowadził pracownik Starostwa Powiatowego w Kraśniku. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. sposobu prowadzenia dokumentacji pracowniczej (akt osobowych) i niewydania odzieży roboczej niektórym pracownikom;
- w VI 2019 r. pracownik Kuratorium Oświaty w Lublinie przeprowadził w Zespole kontrolę zrealizowania zaleceń w zakresie bezpieczeństwa uczniów, przekazanych przez MEN pismem z 11 maja 2019 r. Kontrola nie stwierdziła nieprawidłowości;

³⁵ Zespól, organ prowadzący oraz pracownik zawarli 22 maja 2020 r. porozumienie, określające zakres zadań i obowiązków, jakie miały być realizowane przez inspektora BHP i ochrony ppoż.

- w miesiącach V-VI 2020 r. kontrolę realizacji planu finansowego Zespołu oraz realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych po poprzedniej kontroli (z 2017 r.) przeprowadzili pracownicy Starostwa Powiatowego w Kraśniku. Kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości.

(akta kontroli tom I str. 360-361)

Na podstawie protokołu z czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzonych w XI 2018 r. Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Kraśniku³⁶ wszczął dwa postępowania administracyjne:

- 28 grudnia 2018 r. – postępowanie w sprawie nakazania usunięcia stwierdzonych uchybień w zakresie ochrony przeciwpożarowej, polegających na: 1) składowaniu materiałów palnych na nieużytkowanym poddaszu szkoły, 2) braku pokrycia strefy pożarowej efektywnym zasięgiem rzutu strumienia wody z hydrantów wewnętrznych w części szkoły trzykondygnacyjnej, 3) braku przeglądu instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.

Ad. 1) Komendant Powiatowy PSP decyzją z 17 stycznia 2018 r.³⁷ nakazał niezwłoczne usunięcie materiałów palnych z poddasza. Wicedyrektor Zespołu pismem z 24 stycznia 2019 r. poinformował ww. organ, że materiały zostaną usunięte w trakcie ferii zimowych w dniach 11-23 lutego; pismem z 4 marca 2019 r. p.o. Dyrektora Zespołu poinformowała o usunięciu materiałów palnych, przedstawiając dokumentację zdjęciową potwierdzającą efekt działań;

Ad. 2) i 3) Komendant Powiatowy PSP decyzją z 23 stycznia 2019 r. nakazał zapewnić odpowiednie pokrycie strefy pożarowej efektywnym zasięgiem rzutu strumienia wody z hydrantów wewnętrznych w terminie do 31 grudnia 2019 r. oraz dokonanie udokumentowanego przeglądu i czynności konserwacyjnych oświetlenia ewakuacyjnego w terminie do 30 czerwca 2019 r.

W protokole z czynności kontrolno-rozpoznawczych, stanowiącym podstawę wydania ww. decyzji, zaznaczono, że w trakcie czynności PSP kontrolującemu nie przedstawiono protokołu z badania awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego dla budynku szkoły ze sprawdzeniem poprawności działania instalacji. Do celów kontroli NIK, Zespół przedstawił natomiast protokoły z pomiarów oświetlenia ewakuacyjnego, przeprowadzone 31 sierpnia 2018 r. i 30 kwietnia 2019 r., potwierdzające poprawność działania (w tym: natężenia i równomierności) opraw ewakuacyjnych względem norm. Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że szkoła nie informowała Komendanta Powiatowego PSP o posiadanych protokołach z pomiarów oświetlenia ewakuacyjnego, ponieważ w ocenie Dyrektora nie wymagało tego podjęte postępowanie;

- 31 grudnia 2018 r. – Komendant Powiatowy PSP wszczął postępowanie związane ze stwierdzonymi: 4) brakiem zastosowania w internacie Zespołu drzwi o odpowiedniej klasie odporności ogniowej, 5) przekroczoną długością dojścia ewakuacyjnego w budynku internatu, 6) brakiem zabezpieczenia przed zadymieniem klatek schodowych będących pionowymi drogami ewakuacyjnymi – wskazując, że istnieje możliwość zastosowania rozwiązań zamiennych. Postępowanie zostało zawieszono postanowieniem z 5 marca 2019 r. Po przedstawieniu przez Zespół postanowienia Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, wyrażającego zgodę na zastosowanie rozwiązań zamiennych wskazanych w ekspertyzie technicznej, Komendant Powiatowy PSP podjął 18 lutego 2020 r. zawieszono postępowanie administracyjne, a następnie wydał 19 marca 2020 r. decyzję nakazującą

³⁶ Dalej: *Komendant Powiatowy PSP*.

³⁷ Decyzja mylnie datowana; chodziło o 17 stycznia 2019 r.

wdrożenie odpowiednich działań naprawczych, z terminem wykonania do 31 grudnia 2022 r.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że Starostwo Powiatowe w Kraśniku jest na etapie ukończenia procedury przygotowania kompleksowego projektu rozwiązania nieprawidłowości związanych z przepisami przeciwpożarowymi w budynku Zespołu. Projekt budowlany w branży konstrukcyjno-budowlanej przewiduje obudowanie klatek schodowych odpowiednimi drzwiami przeciwpożarowymi, wykonanie stolarki drzwiowej w pokojach internatu. W branży sanitarnej – wykonanie nowej instalacji hydrantowej, z wykorzystaniem istniejącej w budynku głównym. W branży elektrycznej – wykonanie instalacji: oświetlenia awaryjnego, gniazd wtyczkowych, sygnalizacji pożaru, oddymiania klatek schodowych, a także wykonanie ochrony przeciwprzepięciowej i przeciwpożarowej. Zgodnie z informacjami przekazanymi w trakcie kontroli NIK przez Wicestarostę Kraśnickiego, Powiat Kraśnicki otrzymał już pozwolenie na budowę, natomiast realizacja powyższej inwestycji została zaplanowana na 2021 r.

(akta kontroli tom I str. 322-361, 381-382, 384, 386)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor Szkoły nierzetelnie sprawdziła kwalifikacje dwóch z siedmiu objętych próbą kontrolną NIK nauczycieli Technikum. Ustalono, że nie spełniali oni wymagań niezbędnych do zajmowania stanowiska nauczyciela określonych w § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli³⁸. W obu przypadkach ukończone studia wyższe oraz studia podyplomowe nie obejmowały treści nauczanych przedmiotów, w jednym przypadku osoba zatrudniona na stanowisku nauczyciela nie posiadała przygotowania pedagogicznego:

– jednej z nauczycielek zatrudnionej w Zespole w roku szkolnym 2019/2020 (po dwuletniej przerwie w pracy na stanowisku nauczyciela w tymże Zespole) na stanowisku nauczyciela kontraktowego powierzono realizację treści programowych z zakresu elementów prawa, podstaw księgowości, podstaw ekonomii, marketingu, elementów statystyki, pracowni techniki biurowej i statystyki, obsługi ekonomicznej przedsiębiorstw (w łącznym wymiarze 11,58 godzin) w roku szkolnym 2019/2020 oraz z: rachunkowości i analizy finansowej, marketingu, obsługi ekonomicznej przedsiębiorstw, pracowni techniki biurowej i statystyki (w łącznym wymiarze 8,95 godzin) w roku szkolnym 2020/2021, podczas, gdy dokumenty dotyczące jej wykształcenia nie potwierdzają:

1) uzyskania przygotowania pedagogicznego do pracy w charakterze nauczyciela. Zgodnie z dyplomem ukończenia studiów oraz suplementem do tego dyplomu ukończyła ona jednolite studia magisterskie o specjalności pedagogika specjalna – resocjalizacja na Wydziale Pedagogicznym UMCS w Lublinie. Jak wynika z pkt V przywołanego suplementu pn. *Informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu absolwenci tych studiów posiadają kwalifikacje diagnostyczne, metodyczne, terapeutyczne, profilaktyczne i formalnoprawne, umożliwiające im podjęcie pracy w instytucjach socjalizacyjnych, interwencyjnych, opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych. Studia ukierunkowane są na przygotowanie zawodowe studentów do pracy w charakterze wychowawców, pedagogów środowiskowych, kuratorów, mediatorów sądowych, biegłych w zakresie diagnozy resocjalizacyjnej, pedagogów wspomagających rozwój i adaptację społeczną, podopiecznych młodzieżowych ośrodków wychowawczych, schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, zakładów karnych, pogotowia opiekuńczego, świetlic*

³⁸ Dz. U. z 2020 r., poz. 1289.

socjoterapeutycznych, ośrodków kuratorskich, ośrodków wsparcia dziennego, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków resocjalizacyjnych MONAR-u, burs, internatów, itp. Według pkt VI suplementu pn. *Dodatkowe informacje* odbywana w czasie studiów praktyka dotyczyła przedmiotu: *Metodyka resocjalizacji w warunkach wolnościowych* (praktyka ciągła 48 godzin), *Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej* (praktyka wychowawcza 48 godzin), *Metodyka resocjalizacji zakładowej* do przedmiotu (praktyka ciągła 72 godziny),

2) uzyskania – w ramach ukończonych studiów podyplomowych z zakresu rachunkowości i finansów – kwalifikacji do nauczania podstaw ekonomii, marketingu, elementów statystyki, pracowni techniki biurowej i statystyki, obsługi ekonomicznej przedsiębiorstw.

Jak wynika ze świadectwa ukończenia studiów podyplomowych z zakresu rachunkowości i finansów w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie studia te nie obejmowały zagadnień z ww. przedmiotów, a jedynie z zakresu: podstaw rachunkowości, zarządzania finansami przedsiębiorstw, rachunkowości finansowej, rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej, zobowiązań podatkowych, analizy sprawozdań finansowych, sprawozdawczości i audytu, systemów informatycznych w rachunkowości, prawa gospodarczego i prawa cywilnego;

– drugiemu nauczycielowi przydzielono w roku szkolnym 2019/2020 realizację programu z przedmiotu bezpieczeństwo i higiena pracy (dalej: *BHP*) w wymiarze jednej godziny tygodniowo, pomimo że ukończone studia wyższe i studia podyplomowe nie obejmowały treści nauczania tego przedmiotu.

Na podstawie akt osobowych ustalono, że ukończył on studia magisterskie dzienne na wydziale ekonomicznym, kierunku ekonomika i organizacja produkcji o specjalności ekonomika i organizacja rolnictwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, studia podyplomowe w zakresie informatyki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie oraz studia podyplomowe w zakresie przedsiębiorczości w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że ponowne zatrudnienie wskazanej w punkcie pierwszym nauczycielki było niezbędne dla zapewnienia realizacji treści programowych przedmiotów ekonomicznych i wynikało z braku chętnych do pracy na stanowisku nauczyciela przedmiotów zawodowych. Podejmując decyzję o zatrudnieniu przyjęła, że jako nauczyciel kontraktowy osoba ta posiada stosowne uprawnienia. Nie dokonała, więc dogłębnej analizy jej kwalifikacji. Zauważyła, że w okresie poprzedniego zatrudnienia tej nauczycielki, tj. w grudniu 2014 r. w Technikum, odbyła się kontrola przeprowadzona przez Lubelskie Kuratorium Oświaty, w zakresie „*Organizacji kształcenia zawodowego*”, w wyniku, której nie wydano zaleceń. W kwestii braku przygotowania do nauczania ww. przedmiotów ekonomicznych, Dyrektor Zespołu wskazała na przepis § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia MEN w sprawie szczegółowych kwalifikacji odnoszący się do ukończonych studiów podyplomowych. Dodała, że arkusz organizacji pracy szkoły na każdy rok szkolny - zawierający także informacje w zakresie wykształcenia i kwalifikacji nauczycieli - zatwierdzany jest przez organ prowadzący (Powiat Kraśnicki) i Kuratorium Oświaty w Lublinie. Żaden z tych organów nie zgłosił zastrzeżeń w powyższym zakresie.

W kwestii kwalifikacji drugiego z nauczycieli wskazała, że w czteroletnim technikum ekonomicznym nauczyciel ten uczył przedmiotów: pracownia techniki biurowej i statystyki oraz pracownia ekonomiczna, obejmujących w jednym z realizowanych działów tematykę bezpieczeństwa i higieny pracy. Przydzielenie przedmiotu BHP

w technikum pięcioletnim wynikało z uwzględnienia wieloletniego doświadczenia w nauczaniu ww. zagadnień.

(akta kontroli tom II str. 257-276, 279-283, 394-397, tom III str. 167-209)

Według art. 9 ust. 1 pkt 1 Karty Nauczyciela stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje. Jak wynika z przepisów § 2 i § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w technikum, posiada osoba, która ukończyła studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, na kierunku (specjalności) innym niż wymieniony w pkt 1 i 2 i studia podyplomowe w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz posiada przygotowanie pedagogiczne. Przez przygotowanie pedagogiczne, zgodnie z § 2 pkt 2 przywołanego rozporządzenia, należy rozumieć nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin w powiązaniu z kierunkiem (specjalnością) kształcenia oraz pozytywnie ocenioną praktyką pedagogiczną – w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin; w przypadku nauczycieli praktycznej nauki zawodu niezbędny wymiar zajęć z zakresu przygotowania pedagogicznego wynosi nie mniej niż 150 godzin; o posiadaniu przygotowania pedagogicznego świadczy dyplom ukończenia studiów lub inny dokument wydany przez uczelnię, dyplom ukończenia zakładu kształcenia nauczycieli lub świadectwo ukończenia kursu kwalifikacyjnego.

Zgodnie z art. 68 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami, w szczególności decyduje w sprawach zatrudniania i zwalniania nauczycieli oraz innych pracowników szkoły lub placówki. Według art. 11 Karty Nauczyciela, dyrektor szkoły nawiązuje z nauczycielem stosunek pracy odpowiednio na podstawie umowy o pracę lub mianowania na stanowisku zgodnym z posiadanymi przez nauczyciela kwalifikacjami oraz zgodnie z posiadanym przez nauczyciela stopniem awansu zawodowego.

2. Wbrew art. 42 ust. 6a Karty Nauczyciela, w arkuszu organizacyjnym Zespołu Szkół na rok szkolny 2020/2021 opracowanym przez Dyrektora Zespołu, a następnie zatwierdzonym przez Starostę Kraśnickiego, uwzględniono godziny ponadwymiarowe dla Wicedyrektor Szkoły realizującej obowiązki nauczyciela bibliotekarza (w wymiarze pięciu godzin tygodniowo). Według zatwierdzonych przez Dyrektora Zespołu rozliczeń godzin nauczycieli za miesiące: wrzesień 2020 r., październik 2020 r. i listopad 2020 r. (a więc również za okres, w którym nauka uczniów odbywała się w trybie zdalnym) godziny ponadwymiarowe w przypadku Wicedyrektor wynosiły odpowiednio 16,8, 18,4 i 16,8.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że godziny ponadwymiarowe zostały przydzielone Wicedyrektor zgodnie z sugestią Pana Starosty, tak by nie była ona dyskryminowana względem pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze.

Zapytany w przedmiotowej sprawie Starosta Kraśnicki wskazał, że na podstawie art. 42 ust. 6a Karty Nauczyciela wyraził zgodę na realizację tygodniowego wymiaru godzin pracy przez Wicedyrektora Zespołu Szkół nr 2 w Kraśniku w roku szkolnym 2020/2021 w formie zatwierdzonego arkusza organizacyjnego w wymiarze 1,17 etatu (łącznie 35 godzin, w tym 5 godzin ponadwymiarowych), czyli niższa wicedyrektora 23 godziny i obowiązki bibliotekarza – 12 godzin. Dodał, że w jego

ocenie przedmiotowa zgoda była niezbędna do zapewnienia 762 uczniom Zespołu możliwości korzystania z biblioteki szkolnej w czasie zajęć lekcyjnych przez dwóch nauczycieli bibliotekarzy, tj. 36,9 godziny tygodniowo (1,23 etatu) oraz aby było to zbliżone do przydzielonych 45 godzin (1,5 etatu) biblioteki w Zespole Szkół nr 1 w Kraśniku (810 uczniów).

(akta kontroli tom II str. 32-36, 165-167, 410-413, tom III str. 181-209)

Zgodnie z art. 42 ust. 6a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karty Nauczyciela dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz innym nauczycielom, o których mowa w ust. 6, korzystającym z obniżonego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, nie przydziela się godzin ponadwymiarowych, chyba że jest to konieczne dla zapewnienia realizacji ramowego planu nauczania w jednym oddziale, a za zgodą organu prowadzącego szkołę także, gdy jest to konieczne dla zapewnienia realizacji ramowego planu nauczania w więcej niż jednym oddziale. Zdaniem NIK, nauczyciel bibliotekarz nie prowadzi pracy w oddziałach, nie realizuje tym samym treści programowych wskazanych w ramowych planach nauczania.

3. Na terenie szkoły nie zapewniono oświetlenia (oświetlenie posiadały wyłącznie pomieszczenia w budynku). Było to niezgodne z § 7 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia MENiS z 31 grudnia 2002 r., a ponadto przyczyniało się do braku należytego nadzoru nad terenem szkoły. Potwierdzeniem tego były wyniki oględzin NIK, przeprowadzonych 29 grudnia 2020 r., które wykazały, że teren przy boisku wielofunkcyjnym został zaśmiecony, w tym butelkami i puszkami po alkoholu, zaś jedna z ławek była uszkodzona (brak deski w oparciu).

Dyrektor Zespołu oświadczyła, że brama pozostaje otwarta również poza godzinami pracy Zespołu, z uwagi na konieczność zapewnienia dostępności do boiska wielofunkcyjnego i bieżni, których budowa została dofinansowana przez Ministra Sportu i Turystyki ze środków Programu Rozwoju Szkolnej Infrastruktury Sportowej – Edycja 2017. Brama jest zamykana, przez byłego pracownika Zespołu, w porze nocnej (w zimie – około godz. 18, latem – godz. 20). Skutkuje to przypadkami, w których osoby obce korzystają z obiektu (czasem przechodząc przez zamkniętą bramę) niezgodnie z przeznaczeniem, zaśmiecając teren lub niszcząc sprzęt. Szkoła zamierza doprowadzić do zainstalowania systemu monitoringu, którego obecnie brak. Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że w godzinach nocnych parking oraz wejścia do szkoły i internatu oświetlone są lampami zamontowanymi na budynku szkoły. Nie potrafiła stwierdzić, czy poprzedni dyrektorzy podejmowali działania zmierzające do zapewnienia oświetlenia na terenie wokół szkoły. Po objęciu funkcji dyrektora we wrześniu 2019 r. podjęła natomiast starania o montaż monitoringu. Umowa na wykonanie prac została już podpisana, a same prace mają zostać wykonane do 5 lutego 2021 r. W otoczeniu szkoły zostaną zamontowane kamery na podczerwień, które zapewnią widoczność w godzinach nocnych. Wykonane prace pomogą przeciwdziałać zaśmiecaniu otoczenia szkoły i niszczeniu ławek. Na najbliższe wakacje planowana jest wymiana instalacji deszczowej wokół budynku szkoły i budowa parkingu. Dyrektor Zespołu podejmie starania, aby przy okazji inwestycji zamontować kilka lam oświetleniowych. Zwróciła przy tym uwagę, że o przeprowadzaniu inwestycji w szkołach decydują możliwości finansowe organu prowadzącego, a nie tylko dyrektor szkoły.

Dotychczasowy stały kontakt z dzielnicowym z Komendy Powiatowej Policji w Kraśniku, który szczególnym nadzorem obejmował otoczenie szkoły, nie przyniósł oczekiwanych efektów. Boisko wielofunkcyjne, które jest dewastowane, powstało ze środków Unii Europejskiej i jest powszechnie dostępne, co utrudnia wszelkie działania ze strony dyrekcji szkoły.

(akta kontroli tom I str. 427, tom III str. 323-329)

4. Zbiory biblioteki szkolnej nie obejmowały: podstaw programowych obowiązujących dla danego typu szkoły i etapu edukacyjnego, programów nauczania objętych szkolnym zestawem programów nauczania, podręczników niezbędnych do realizacji szkolnego zestawu programów nauczania, czasopism metodycznych związanych z nauczaniem przedmiotami i prowadzonymi zajęciami – tj. zasobów przewidzianych w § 4 ust. 1 rozporządzenia MEN z 17 grudnia 2010 r.

(akta kontroli tom I str. 438-439)

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że w bibliotece szkolnej nie gromadzono podstaw programowych i programów nauczania z uwagi na niewielką powierzchnię pomieszczeń biblioteki oraz fakt, iż dokumenty te były zamieszczone w „chmurze” na dysku Google i na platformie MS Teams³⁹. Szkoła nie dokonywała zakupu podręczników (nauczyciele otrzymywali je bezpłatnie od wydawnictw) oraz czasopism i wydawnictw metodycznych (były one dostępne na stronach internetowych wydawnictw).

(akta kontroli tom I str. 423-425)

5. Kolejni Dyrektorzy Zespołu nie określili szczegółowego wykazu określającego materiały niezbędne do wykonywania czynności wchodzących w zakres obowiązków nauczyciela, stosownie do specyfiki danej szkoły, tj. wykazu, o którym mowa w § 3 ww. rozporządzenia MEN z 17 grudnia 2010 r. Nauczycielom nie zagwarantowano przy tym możliwości nieodpłatnego i nielimitowanego korzystania z papieru do drukowania lub kserowania w celu przygotowania materiałów na potrzeby lekcji i sprawdzianów, w konsekwencji musieli oni we własnym zakresie zapewniać sobie te materiały.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że nauczyciele byli wyposażeni w niezbędne materiały, potrzebne do prowadzenia lekcji, jak np. gąbki suchościernalne, markery, koszulki i skoroszyty; wydawane materiały nie były ewidencjonowane i nie został opracowany ich szczegółowy wykaz. Nauczycielom nie zapewniano dostępu do innych materiałów biurowych, podręczników oraz pomocy dydaktycznych; dokonywali oni zakupów na własny koszt lub korzystali z pakietów przekazanych przez wydawnictwa.

Dyrektor Zespołu zauważyła, że papier do drukarek jest niezbędny do wykonywania czynności wchodzących w zakres obowiązków nauczyciela. Od czasu, kiedy w Zespole pojawiły się drukarki i kserokopiarki nauczyciele sami zaopatrywali się w papier do nich. Do dyrektorów szkoły nie wpłynął wniosek od nauczycieli z prośbą o zapewnienie papieru. Jeśli nauczyciel przeprowadzał zadania zaplanowane i zlecone przez dyrektora np. testy na wejście, testy diagnostyczne, matury próbne, wówczas papier do drukowania pobierał z sekretariatu szkoły. Nauczyciele mieli możliwość korzystania z urządzenia wielofunkcyjnego znajdującego się w sekretariacie z dostępnym papierem szkolnym. Papier, który nauczyciele wykorzystywali do przeprowadzania sprawdzianów, był przekazywany przez uczniów a zakupiony ze środków przekazanych przez rodziców (np. jedna ryza na semestr/rok, w zależności od potrzeb) lub nauczyciele kupowali go sami. Większość sal lekcyjnych wyposażona została w projektor, nauczyciele w czasie lekcji korzystali też z materiałów dydaktycznych dostępnych na stronach internetowych, nie musieli więc przygotowywać materiałów w wersji papierowej. Uczniowie mogli pobierać na telefony komórkowe i wspólnie z nauczycielami wykorzystywać na lekcji wiele dostępnych aplikacji z ćwiczeniami.

Z wyjaśnienia Dyrektor Zespołu wynika, że problemy dotyczące niedostatecznego finansowania szkoły, głównie w zakresie niezbędnych remontów i zakupu pomocy

³⁹ W trakcie oględzin przeprowadzonych 7 stycznia 2021 r. Wicedyrektor Zespołu zaprezentowała możliwość takiego dostępu, używając swojego komputera.

naukowych, były zgłaszane organowi prowadzącemu, jednak fakt ten nie został udokumentowany w formie pisemnej.

(akta kontroli tom I str. 18, 20-21, 398-399, 424, 426)

6. Organowi prowadzącemu szkołę nie przekazywano kopii protokołów z przeprowadzonych kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wbrew obowiązкови ciążącemu na dyrektorze szkoły zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia MENiS z 31 grudnia 2002 r.

Dyrektor Zespołu potwierdziła, że w kontrolowanym przez NIK okresie kopie protokołów nie były przekazywane organowi prowadzącemu przez żadnego z kolejnych dyrektorów Zespołu. W 2020 r. kontrolę taką prowadził pracownik Starostwa Powiatowego, zgodnie z porozumieniem nr 20/2020 z 22 maja 2020 r. Uznała zatem, że Starostwo od tego momentu posiada ww. dokumenty.

(akta kontroli tom I str. 381, 384, 394-397)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor Zespołu weryfikowała czas pracy nauczycieli Technikum przeznaczony na realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami oraz posiadała wiedzę w zakresie realizacji programów nauczania, także podczas zajęć prowadzonych w formie zdalnej. Dwóch spośród siedmiu objętych kontrolą nauczycieli Technikum nie posiadało kwalifikacji do nauczania przydzielonych im przedmiotów, w tym jeden nie posiadał przygotowania pedagogicznego. Prowadzący zajęcia uczestniczyli w przynajmniej jednej formie doskonalenia zawodowego, dwóch – w objętym kontrolą okresie – ukończyło studia podyplomowe. Niezgodnie z przepisami godziny ponadwymiarowe przydzielono zatrudnionej na stanowisku nauczyciela bibliotekarza Wicedyrektor Szkoły. Kolejni Dyrektorzy Zespołu nie dopełnili obowiązku ustalenia wykazu materiałów niezbędnych do wykonywania czynności wchodzących w zakres obowiązków nauczyciela, a w konsekwencji nie zapewnili nauczycielom możliwości nieodpłatnego korzystania z papieru do drukowania lub kserowania materiałów na potrzeby zajęć. Nie dopełniono wymogu przekazywania organowi prowadzącemu kopii protokołów z przeprowadzonych kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły.

OBSZAR

2. Zapewnienie warunków sprzyjających organizowaniu zajęć pozalekcyjnych uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach szkolnych 2018/2019-2020/2021 jedynymi zajęciami pozalekcyjnymi organizowanymi dla ogółu uczniów Technikum w celu rozwoju zainteresowań i zagospodarowania czasu wolnego były spotkania w ramach koła ekonomicznego. W roku szkolnym 2018/2019 ich wymiar wynosił jedną godzinę tygodniowo, przy czym w trakcie akcji protestacyjnej nauczycieli zajęcia się nie odbyły się⁴⁰. W roku 2019/2020 wymiar zajęć wyniósł średnio 1,7 godzin w tygodniu, przy czym w okresie zawieszenia działalności szkół od 12 do 25 marca 2020 r. zajęcia odbywały się w wymiarze 2 godzin w tygodniu, natomiast po przejściu na tryb zdalnego nauczania (od 25 marca do końca roku szkolnego) zajęcia nie były prowadzone. W kolejnym roku szkolnym wymiar zajęć wynosił 1 godzinę tygodniowo (bez zmian w czasie nauczania hybrydowego od 19 do 23 października 2020 r. oraz w okresie nauki

⁴⁰ W okresie od 8 do 12 kwietnia 2019 r. większość z zaplanowanych zajęć nie odbyła się z uwagi na trwający protest. Z wpisów w dziennikach odnoszących się do realizacji programu nauczania wynika, że odbywały się wówczas pojedyncze lekcje realizowane przez nauczycieli poszczególnych oddziałów, bądź przez innych nauczycieli w ramach zastępstw.

zdalnej od 26 października 2020 r. do dnia do dnia kontroli⁴¹) i były one poświęcone zagadnieniom z zakresu ekonomiki i przedsiębiorczości oraz przygotowaniom uczniów do Olimpiady Przedsiębiorczości.

(akta kontroli tom I str. 102, 107, 109)

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że w okresie od września 2018 r. do dnia kontroli (10 grudnia 2020 r.) nauczyciele nie składali wniosków związanych z organizacją innych zajęć pozalekcyjnych, Zespół nie wnioskował więc do organu prowadzącego o dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, a w konsekwencji ten nie przydzielił dodatkowych płatnych godzin. Potrzeby uczniów odnoszące się do zajęć pozalekcyjnych były rozpoznawane na poziomie 1. klasy z wykorzystaniem arkusza diagnostycznego, który umieszczany był w teczce wychowawcy. Dalsze rozpoznawanie potrzeb odbywało się na bieżąco, poprzez ustne informacje uczniów do nauczycieli przedmiotów oraz na podstawie obserwacji samych nauczycieli. Poczynione obserwacje podlegały przekazaniu, w miarę zaistnienia pilnych potrzeb, bezpośrednio dyrektorowi szkoły.

(akta kontroli tom I. str. 102, 109-110)

Do Technikum uczęszczali uczniowie posiadający opinie wydane przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne⁴² – w bieżącym roku szkolnym 2020/2021 dotyczyło to pięciu uczniów, którzy posiadali opinie wydane w latach 2013-2018. W opiniach tych wskazano zalecone działania względem uczniów. Obejmowały one wytyczne dla rodziców ucznia, jak też dla nauczycieli: w zakresie bieżącej pracy na lekcjach, czy nauczania i sposobu oceny osiągnięć ucznia⁴³. W opiniach zalecono również udział uczniów m.in. w zajęciach kompensacyjno-korekcyjnych, zajęciach wyrównawczych, w dodatkowych zajęciach wykorzystujących możliwości wykonawcze ucznia. W latach szkolnych 2018/2019-2020/2021 uczniowie Technikum nie uczestniczyli jednak w zajęciach pozalekcyjnych wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach⁴⁴. Wszyscy ww. uczniowie zostali ujęci we wniosku pedagoga szkolnej z 12 listopada 2019 r., adresowanym do Dyrektora Zespołu, o objęcie uczniów pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Pismem z 12 listopada 2019 r. Dyrektor Zespołu zwróciła się do organu prowadzącego o przyznanie godzin na pomoc psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z zaleceniami zawartymi w opiniach poradni, przez objęcie: treningiem ortograficznym – 34 uczniów Zespołu, zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi – 21 uczniów, zajęciami wyrównawczymi z języka polskiego (22 uczniów) i matematyki (10). Starosta Kraśnicki pismem z 9 stycznia 2020 r. wyraził zgodę na realizację dodatkowych zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w wymiarze czterech godzin tygodniowo, do końca roku szkolnego 2019/2020. Rodzice wszystkich ww. pięciu uczniów Technikum złożyli natomiast 27 stycznia 2020 r. oświadczenia, w których nie wyrazili zgody na udział swoich dzieci w zajęciach w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że rodzice nie poinformowali Zespołu o przyczynach rezygnacji z udziału ich dzieci w zajęciach. W roku szkolnym 2020/2021 Zespół nie zaplanował objęcia uczniów Technikum podobną pomocą z uwagi na brak zgody rodziców w ubiegłych latach.

W roku szkolnym 2018/2019 pedagog szkolna skierowała wniosek do Dyrektora Zespołu o objęcie uczniów pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Jedną z osób

⁴¹ 10 grudnia 2020 r.

⁴² Nie było uczniów posiadających orzeczenia wydane przez poradnię.

⁴³ Np. przez wydłużenie limitów czasowych na udzielenie odpowiedzi, zastosowanie odrębnych kryteriów oceny prac pisemnych, udzielanie dodatkowych wyjaśnień, itp.

⁴⁴ Dz.U. z 2020 r. poz. 1280. Dalej: *rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r.*

ujętych we wniosku była uczniem Technikum, rodzice złożyli jednak pisemne oświadczenie o braku zgody na udział dziecka w zajęciach specjalistycznych, nie podając przy tym przyczyny swojego stanowiska.

(akta kontroli tom I str. 105, 108, 239-288)

2.2. Dyrektor Zespołu poinformowała, że po przejęciu zarządzania szkołą w dniu 8 kwietnia 2019 r. w dokumentacji nie odnalazła planu nadzoru pedagogicznego, sporządzonego na rok szkolny 2018/2019.

Według treści sprawozdania z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w tym roku szkolnym, w ramach nadzoru przeprowadzono 10 obserwacji lekcji prowadzonych przez nauczycieli Liceum lub Technikum. Objęły one swoim zakresem m.in. przebieg zajęć pozalekcyjnych. Konkluzją było stwierdzenie, że większość nauczycieli bez zastrzeżeń realizowała plany pracy zajęć pozalekcyjnych, a wielu nauczycieli prowadziło nieodpłatnie zajęcia dodatkowe dla uczniów (od 7:00, po zajęciach lekcyjnych lub w soboty).

Plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2019/2020 zakładał m.in. ocenę prawidłowości prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania, w tym dokumentacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej (nieprawidłowości nie stwierdzono).

Plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2020/2021 przewidywał m.in. ocenę działań szkoły związanych z zapewnieniem wysokiej jakości wsparcia psychologiczno-pedagogicznego (badanie zaplanowane na styczeń 2021 r., a raport – na dzień 22 lutego 2021 r.).

Z treści prowadzonych dzienników nie wynika, aby prowadzone obserwacje (hospitacje) zajęć pozalekcyjnych objęły zajęcia realizowane z uczniami Technikum.

(akta kontroli tom I str. 175-237)

2.3. Według sprawozdań Rb-28S wydatki w dziale 801 *Oświata i wychowanie*, rozdziale 80115 *Technika* za rok 2018 i 2019 oraz jedenaście miesięcy 2020 r. wynosiły: 628,6 tys. zł, 476,2 tys. zł i 374,6 tys. zł, w tym wydatki na wynagrodzenia⁴⁵ wynosiły 345,1 tys. zł, 346,2 tys. zł i 282,8 tys. zł i stanowiły odpowiednio 54,9%, 72,7% i 75,5% ogółu wydatków w rozdziale.

Ustalono, że średnie miesięczne wydatki na wynagrodzenia wynosiły 23,3 tys. zł w roku szkolnym 2018/2019, 26 tys. zł w roku szkolnym 2019/2020 i 26,1 tys. zł⁴⁶ w roku szkolnym 2020/2021. Przyczyną wzrostu tych wydatków w roku szkolnym 2019/2020 był w szczególności wzrost kwoty wypłat z tytułu: wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat (średnio o 1,6 tys. zł miesięcznie) oraz godzin ponadwymiarowych (średnio o 0,8 tys. zł miesięcznie).

(akta kontroli tom II str. 111-119, 172)

Na podstawie analizy list płac pięciu nauczycieli, objętych próbą kontrolną NIK, zatrudnionych w roku szkolnym 2018/2019 ustalono, że czterem z nich dokonano korekty wynagrodzeń w związku z udziałem w strajku nauczycieli w dniach od 8 do 12 kwietnia 2019 r. Składniki wynagrodzeń sześciu przyjętych do próby kontrolnej pracowników uwzględniane w listach płac za miesiące marzec-kwiecień 2020 r. oraz miesiące wrzesień-listopad 2020 r. były zgodne z podpisywanymi na każdy rok szkolny angażami oraz uwzględniały wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe wskazane w comiesięcznych rozliczeniach tych godzin. W rozliczeniu godzin ponadwymiarowych za miesiąc marzec 2020 r. nie wykazano godzin ponadwymiarowych przewidzianych do realizacji w okresie zawieszenia zajęć szkolnych w dniach od 11 do 25 marca.

⁴⁵ Zaewidencjonowane w § 401 Wynagrodzenia osobowe pracowników.

⁴⁶ Z uwzględnieniem części wynagrodzenia Wicedyrektor Zespołu.

(akta kontroli tom II str. 120-171, 279-283)

2.4. Zagadnienia związane z zapewnieniem warunków lokalowych i organizacyjnych odnoszących się bezpośrednio lub sprzyjających realizacji zajęć pozalekcyjnych nie były przedmiotem kontroli lub audytów, przeprowadzonych w Zespole w latach szkolnych 2018/2019-2020/2021. Ustalenia kontroli przeprowadzonych w zakresie stanu technicznego, infrastruktury Zespołu i jej bezpieczeństwa opisano wyżej w punktach 1.11-1.12 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli tom I str. 360-361)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Szkoła podjęła działania zmierzające do zapewnienia uczniom Technikum, posiadającym opinie wydane przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, uczestnictwa w odpowiednich zajęciach pozalekcyjnych, w szczególności kompensacyjno-korekcyjnych lub wyrównawczych. Uczniowie ci nie skorzystali jednak z tej oferty z uwagi na brak zgody ich rodziców. Oferta zajęć dodatkowych dla uczniów Technikum, koncentrujących się na rozwoju zainteresowań i zagospodarowaniu czasu wolnego, obejmowała spotkania w ramach koła ekonomicznego, prowadzonego przez jednego nauczyciela. W kontrolowanym okresie naliczanie i dokonywanie wypłat wynagrodzeń dla nauczycieli Technikum odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Rzetelne weryfikowanie kwalifikacji osób przyjmowanych do pracy na stanowiska nauczycieli oraz przydzielanie przedmiotów nauczycielom zgodnie z ich kwalifikacjami.
2. Sporządzanie arkuszy organizacyjnych Zespołu z zachowaniem wymogów określonych w Karcie Nauczyciela.
3. Zapewnienie właściwego oświetlenia na terenie Zespołu, stosownie do przepisów § 7 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia MENiS z 31 grudnia 2002 r., oraz wzmożenie nadzoru nad tym terenem, z zachowaniem dbałości o stan otoczenia i infrastruktury szkolnej.
4. Wyposażenie biblioteki szkolnej w zasoby przewidziane przepisami § 4 rozporządzenia MEN z 17 grudnia 2010 r.
5. Ustalenie szczegółowego wykazu materiałów niezbędnych do wykonywania czynności wchodzących w zakres obowiązków nauczyciela i zapewnienie nauczycielom bezpłatnego dostępu do tych materiałów.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, 19 lutego 2021 r.

Kontrolerzy
Iwona Pacwa
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Wojciech Szukała
główny specjalista kontroli państwowej
.....